

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2015

Μάθημα: Λατινικά

Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: Παρασκευή, 12 Ιουνίου 2015

08:00 – 10:00

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ 4 ΣΕΛΙΔΕΣ

Να απαντήσετε σε όλα τα ζητούμενα του εξεταστικού δοκιμίου.
Να γράψετε όλες τις απαντήσεις στο τετράδιο απαντήσεων.

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΔΙΔΑΓΜΕΝΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

(Μονάδες 50)

I. Bello Latino T. Manlius consul nobili genere natus exercitui Romanorum praefuit. Is cum aliquando castris abiret, edixit ut omnes pugna abstinerent. Sed paulo post filius eius castra hostium praeterequitavit et a duce hostium his verbis proelio lacessitus est: «Congrediamur, ut singularis proelii eventu cernatur, quanto miles Latinus Romano virtute antecellat». Tum adulescens, viribus suis confisus et cupiditate pugnandi permotus, iniussu consulis in certamen ruit; et fortior hoste, hasta eum transfixit et armis spoliavit.

(Λατινικά Λυκείου, XXXI)

II. Tyrannis omnia semper suspecta atque sollicita sunt; nullus locus amicitiae eis est. Nescio enim quis possit diligere eum, quem metuat, aut eum, a quo se metui putet. Coluntur tamen simulatione dumtaxat ad tempus. Quodsi forte, ut fit plerumque, ceciderunt, tum intellegitur, quam fuerint inopes amicorum. Hoc est quod Tarquinius dixisse ferunt exulantem: «Tum intellexi, quos fidus amicos habuissem, quos infidos, cum iam neutris gratiam referre poteram».

(Λατινικά Λυκείου, XLIV)

1. (α) Να γράψετε τους πιο κάτω τύπους στον αντίθετο αριθμό:

genere, exercitui, his, adolescens, certamen, eum, amicorum, gratiam

(Μονάδες 4)

(β) Να γράψετε τους πιο κάτω τύπους στην ονομαστική ενικού:

bello, virtute, viribus, hoste, omnia, amicitiae

(Μονάδες 3)

2. Να τρέψετε τους πιο κάτω τύπους ρημάτων σύμφωνα με την οδηγία που υπάρχει δίπλα από τον καθένα:

- *abiret*: στο γ' πρόσωπο πληθυντικού της οριστικής του ενεστώτα και του παρατατικού στην ίδια φωνή
- *congređiamur*: στο α' πρόσωπο ενικού της οριστικής του ενεστώτα και του παρατατικού
- *spoliavit*: στο α' πρόσωπο ενικού της υποτακτικής του ενεστώτα και του υπερσυντελικού στην ίδια φωνή
- *fuertnt*: στο απαρέμφατο του ενεστώτα και του παρακειμένου
- *ferunt*: στο β' πρόσωπο ενικού της οριστικής και της προστακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή
- *habuissemt*: στο β' πρόσωπο πληθυντικού της οριστικής του μέλλοντα και του παρακειμένου στην ίδια φωνή

(Μονάδες 6)

3. Να γράψετε τους άλλους βαθμούς (μονολεκτικούς τύπους) των πιο κάτω επιθέτων διατηρώντας την πτώση, τον αριθμό και το γένος:

nobili, fortior

(Μονάδες 2)

4. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους πιο κάτω τύπους (είναι υπογραμμισμένοι στα διδαγμένα κείμενα για μετάφραση):

consul, exercitui, hostium, virtute, hoste, diligere, eum, fidos

(Μονάδες 4)

5. Να αναγνωρίσετε τις πιο κάτω προτάσεις:

(α) *ut omnes pugna abstinerent*

(είδος, εισαγωγή, εκφορά, αιτιολόγηση εκφοράς, συντακτική θέση)

(Μονάδες 2,5)

(β) *quis possit diligere eum*

(είδος, εισαγωγή, εκφορά, αιτιολόγηση εκφοράς, συντακτική θέση)

(Μονάδες 2,5)

6. (α) Να μετατρέψετε τη σύνταξη της πιο κάτω πρότασης από παθητική σε ενεργητική:

filius a duce hostium proelio lacessitus est

(Μονάδες 3)

(β) Να μετατρέψετε το πιο κάτω απόσπασμα από ευθύ σε πλάγιο λόγο με εξάρτηση από τη φράση Hic dixit:

T. Manlius consul exercitui Romanorum praefuit

(Μονάδες 3)

7. Να μεταφέρετε το κείμενο που ακολουθεί στα Ελληνικά:

Multa in eo viro praeclara cognovi, sed nihil admirabilius quam modum quo ille mortem filii tulit, clari viri et consulis; est in manibus nostris laus, quam cum legimus, quem philosophum non contemnimus? Ille non solum in oculis civium, sed etiam domi magnus et excellens erat.

(M. T. Ciceronis, *Cato Maior vel De Senectute* 12, διασκευή)

Λεξιλόγιο:

admirabilis -is -e = αξιοθαύμαστος

oculus -i = οφθαλμός

manus -us = χέρι

(Μονάδες 10)

8. Να μεταφέρετε το κείμενο που ακολουθεί στα Λατινικά:

Στη Ρώμη κατά τους αρχαίους χρόνους οι αχρείοι άνδρες τιμωρούνταν από την πολιτεία, για να γίνουν καλοί και χρήσιμοι πολίτες. Με αυτόν τον τρόπο διαπλάθονταν άριστα τα ήθη των Ρωμαίων.

Λεξιλόγιο:

rupio, 4 = τιμωρώ

(Μονάδες 10)

– ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ –